

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Necla DEMİR

Ağrı Milletvekili

Türkiye hapisanelerinde özellikle siyasi mahpuslara yönelik gerek var olan mevzuatlardan gerekse de cezaevi idaresinin kişisel, keyfi tutum ve davranışlarından kaynaklanan hak ihlalleri her geçen gün artmaktadır.

Bu hapisaneler mahpuslara yönelik hukuki dayanaktan yoksun bir şekilde verilen disiplin ve hücre cezalarıyla, baskın yapar gibi koğu sayımlarıyla, işkence ve kötü muamele uygulamalarıyla gündeme gelmektedir.

Bu kapsamda, Rize Kalkandere Kapalı Cezaevi mahpuslara yönelik işkence ve kötü muamele iddialarıyla uzun zamandır kamuoyunun gündemindedir.

Rize Kalkandere Cezaevinden tarafıma mektupla iletilen beyanlara göre; mahpuslar uzun süredir hiçbir sosyal etkinliğe çıkartılmamaktadır. İki haftalık aralıklarla yapılan bir saatlik spor faaliyetleri hiçbir gerekçe gösterilmeden iptal edilmektedir. Aynı cezaevindeki adli tutuklulara karşılıklı spor turnuvası düzenlenirken, siyasi mahpuslar bu etkinliklerden faydalanamamaktadır.

Aynı cezaevinde kalmakta olan adli tutuklular 30 dakika görüntülü görüşme yapabilirken, üstelik kapalı görüşlerin yapılmadığı zamanlar, bu süre bir saate çıkarılırken, siyasi mahpuslar bu haklardan yararlanamamakta, sadece 10 dakikalık sesli telefon görüşmesi yapabilmektedirler.

Pandemi sürecinde yapılamayan görüşlerin telafisi kapsamında birçok cezaevi idaresi telefon görüşlerine ek olarak 10 dakika verirken, Kalkandere Cezaevi İdaresi yaklaşık 3 aydır hiçbir gerekçe göstermeden bu hakkı da kullandırtmamaktadır. Cezaevi personelleri sayımlarda, koridorda siyasi mahpuslara kaba ve kötü muamelelerde bulunmakta, hakaret içeren ifadeler

kullanılmaktadır. Baskın şeklinde yapılan koğuş aramalarında hukuki dayanaktan yoksun bir şekilde mahpus eşyalarına el konulmakta, arama sırasında mahpuslara ait kişisel eşyalar tekmelerle dağıtılmaktadır. Siyasi mahpuslara hiçbir açıklama yapmadan keyfi bir şekilde sık sık soruşturmalar açılmakta ve disiplin cezaları verilmektedir. Bu durum daha sonrasında infaz yapmak için bir gerekçe olarak kullanılmaktadır. Bazı mahpuslar kronik hastalıklarına rağmen revire çıkarılmamaktadır. Acil muayene ve tedavi gerektiren hastalık halinde bile revirler, iki haftayı bulan gecikmemelerle gerçekleştirilmektedir. Mahpusların sevk taleplerine uzun süredir cevap verilmemektedir.

Bu kapsamda;

- 1- Rize Kalkandere Cezaevinde yaşanan hak ihlallerinden haberdar mısınız?
- 2- Rize Kalkandere Cezaevinde bulunan adli tutuklular 30 dakika görüntülü görüşme yapabilirken siyasi mahpusların bu haklardan faydalanamamasının gerekçesi nedir?
- 3- Siyasi mahpusların uzun süredir hiçbir sosyal etkinliğe çıkartılmamasının ve iki haftada bir yapılan spor faaliyetlerinin hiçbir açıklama yapılmadan iptal edilmesinin gerekçesi nedir?
- 4- Pandemi sürecinde yapılamayan görüşlerin telafisi kapsamında birçok cezaevinde telefon görüşlerinde ek süre verilirken Rize Kalkandere Kapalı Cezaevinde bu sürenin kullandırılmamasının gerekçesi nedir?
- 5- Sayım ve arama sırasında siyasi mahpuslara kaba ve kötü muamelede bulunan gardiyanalar hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 6- Siyasi mahpuslara hiçbir açıklama yapmadan keyfi bir şekilde sık sık açılan soruşturmalar kapsamında verilen disiplin cezalarını daha sonra infaz yakma gerekçesi olarak kullanan yetkililer hakkında herhangi bir soruşturma veya inceleme başlatılmış mıdır?
- 7- Rize Kalkandere Kapalı Cezaevinde son 10 yılda göre disiplin cezaları gerekçe gösterilerek “suç türüne” göre infazı yakılan siyasi mahpus sayısı nedir?
- 8- Mahpusların İdare ve Gözlem Kurullarının soyut gerekçelere, keyfi bir şekilde verilen disiplin cezaları gerekçe gösterilerek infazlarının yakılması sonucunda oluşan hak ihlallerine karşı herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?

- 9- Acil muayene ve tedavi gerektiren durumlara rağmen mahpusların revire çıkartılmamasının gerekçesi nedir? Mahpusların sağlığa erişim hakkını ihlal eden bu uygulamalar nedeniyle herhangi bir girişimde bulunacak mısınız?
- 10- Cezaevlerinde idareden kaynaklı yaşanan hak ihlallerine karşı almış olduğunuz önlemler nelerdir? Rize Kalkandere Kapalı Cezaevinde çalışan yönetim de dahil olmak üzere personellere insan ve tutuklu hakları konusunda hizmet içi eğitim verilmiş midir?
- 11- Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri nedeniyle yapılan şikâyetlerin ve cezaevi rejimi, fiziki koşullar ve uygulanan muameleler hakkında etkili bir idari ve yargısal denetim sağlamak adına bakanlığınızın almış olduğu tedbirler nelerdir? Yaşanan hak ihlalleri nedeniyle son altı ayda infaz hâkimliği ceza müdürlüklerine kaç şikâyet gelmiştir? Yapılan şikâyetlerin kaçı sonuçlanmıştır ve kaç cezaevi çalışanı bu yüzden ceza almıştır?